

HOROR

STANED SKALPELLO

Jenny Milewski

TANEC
SKALPELŮ

Copyright © Jenny Milewski, 2012
By Agreement with Grand Agency

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Kateřina Látalová, 2020
Cover © Kreativní bojovníci s. r. o., 2020
© DOBROVSKÝ s. r. o., 2020

ISBN 978-80-7585-750-7

TANEC SKALPELŮ

Jenny Milewski

FØBØS

Věnuji Jarekovi, Astrid a Kajse

*I never wanted to kill
I am not naturally evil
Such things I do
Just to make myself
More attractive to you
Have I failed?*

– The Last of the Famous International Playboys
Rod Morrisseyho (1989)

PROLOG

Už zase o něm mluví.

Kluk sedí pod stolkem v salonu, tak jako obvykle. Drží se co nejvíc uprostřed desky stolu a končetiny má ovinuté kolem jeho kulaté nohy. Tváří spočívá na leskle nalakovaném dřevě. Malé dětské prsty přesně zapadají do vysoustružených zářezů, a když je jen trošku roztáhne, může mít jeden v každém zářezu. Deset prstů a k tomu deset zářezů. Červený ubrus zbarvuje světlo a mění jeho skryš v teplou jeskyni.

Ani jeden z nich dvou neví, že tady právě sedí. Nevědí, že pod tímhle stolem často sedává, úplně nehybně, s hýžděmi měkce zabořenými do tlustého koberce. Vědí o něm, že nikdy nesesí v klidu.

Ze svého místa pod stolem moc nevidí, ale slyší, že jsou blízko. Hned za trásněmi ubrusu se ozývají hlasy a zase tichnou. Vysoký hlas jeho matky. Ten, kterým by mohla zpívat dětské písničky a číst pohádky na dobrou noc, kdyby chtěla. Ten, který svou pronikavostí rve uši, když je rozčilená nebo smutná. Jako teď.

A pak otcův hlas. Hluboký a zpomalený, jako kdyby se dost nevyspal.

Otcův hlas je vždy takto klidný. Nikdy se nenaštve ani na něj nepřijde smutek. Když na něj otec mluví, není to tón, ale slova, co mu rvou uši.

Když se jednou rukou pustí a nechá tělo naklonit na stranu, až skoro leží paralelně se zemí, zahlédne škvírou

mezi třásněmi a podlahou jejich boty. Nalevo černé lodičky s vysokými podpatky, neustále se pohybující po perském koberci. Tam a zpátky. Tam a zpátky. Napravo dvě hnědé pánské pracovní boty. Neočištěné, s malými hrudkami hlíny kolem okraje podrážky. Ty se nehýbou skoro vůbec.

Nerozumí všemu, co hlasy říkají. Slova jako „zvrhlý“, „zlomyslnost“, „vliv“ a „dětský psycholog“ prolétávají kolem jeho šestiletého mozku jako nepochopitelné slovní balonky, aniž by za sebou zanechaly nějakou stopu.

Mnohým věcem ale rozumí.

Například že jsou naštvaní kvůli tomu, co našli pod jeho postelí. Hodně naštvaní. Když o tom jeho matka mluví, tak dokonce vzlyká. Věděl, že budou naštvaní, jestli to najdou, a teď toho lituje. Měl vymyslet lepší místo.

Chlapec se znovu narovná do sedu. Je to otrava, poslouchat ty jejich řeči, už toho má dost. Ten náhlý pohyb způsobí, že se stolek zaviklá, a on zadoufá, že váza, co na něm stojí, nespadne a neodhalí tak, že tam sedí.

Tu vázu má moc rád.

Co si pamatuje, vždycky stála tam. Na stolku v salonu byla strategicky položená tak, aby si té drahé starožitnosti všichni hosté všimli. Je velká a zelená a ozdobená stříbrnými rybkami.

Jsou dvě. Jedná velká, která se právě chystá pozřít tu menší. Velká ryba má tlamu plnou zubů a hladově mrská ocasem. Vypadá rozčileně, jako kdyby to byla chyba té malé ryby, že má takový hlad. Malá ryba taky mrská ocasem. Plave tak rychle, jak jen může, aby se pokusila zachránit před tou velkou, naštvanou a hladovou.

Když se v létě jezdí koupat k jezeru, hraje si vždycky na to, že je ta velká ryba. Neumí ještě pořádně plavat, ale potápění mu jde dobře. S potápěcími brýlemi proplová vodou a hledá malé rybky, které by mohl pozřít. Drží se tak nízko u dna, až břichem skoro drhne o písek, točí se tam a zpátky a kouká skrz kalnou vodu.

Jednou když ve vodě hrál svou hru, se nakonec cítil tak hladový a naštvaný, že si nemohl pomoci a pevně se zakousl do lýtka jedné koupající se paní.

Po zbytek koupacího výletu musel sedět v autě. Chuť krve smíšené s vodou z jezera mu na jazyku zůstala celý den.

Na druhé straně ubrusu se diskuze ještě zintenzivnila. Otcův hlas zůstával klidný a opakovaně vyzýval matku „kruci zklidni se“ a „nerozčiluj se sakra tolik“. Ona ale neposlouchá. Její hlas je čím dál ukřičenější a procházení lodiček po koberci se zrychluje.

Chlapec už nechce slyšet víc. Nechce už sedět pod stolem a poslouchat, jak o něm ty hlasy říkají špatné věci. Chce se jít hrát zpátky do pokoje a zapomenout, co ty hlasy říkají.

Cesta ven je jen pár metrů za ním. Dveře do vedlejší místnosti jsou ale zavřené a on je nevládne otevřít, aniž by si ho všimli. Je tu ve své teplé jeskyni s rudým světlem a stříbrnými rybkami nad hlavou uvězněný.

Přitiskne si dlaně na uši, usilovně drží oči zavřené a v myšlenkách ze všech sil opakuje pořád to samé. Buďte zticha, říká jim. Buďte zticha a zmizte odsud, říká jim. Ale nefunguje to. S rodiči to nefunguje nikdy. Zaryje si ukazováky do uší, až to bolí. Když ale nakonec jeho matka zakřičí, žádné ukazováky na světě mu nepomůžou.

„Copak to nechápeš? Já ho nechci. Já už ho v domě nechci. Už to děcko nikdy nechci ani vidět. Přála bych si, abychom ho nikdy neměli!“

Chlapec pod stolem sedí tiše jako pěna. Sedí, ani nedutá, zatímco slova jeho matky v místnosti stále ještě vibrují a oba rodiče nehybně stojí na orientálním koberci.

Pak se začne pomalu posouvat dozadu, šine se po hýždích, až jeho záda vypadají jako boule na květinovém povrchu splývajícího ubrusu. Vytáhne ukazováky z uší, opře ruce o podlahu za sebou a nahne se dozadu. Zvedne nohy a dá chodidla tak vysoko na kulatou dřevěnou nohu stolu, jak jen to jde. Pak stáhne nohy k břichu, aby získal co nejvíc síly, a kopne. Zavře oči a čeká na ránu.

1

Ze svého místa na nízkém dřevěném pódiu, které mělo představovat jeviště, Jonas Lerman diskrétně přešel pohledem přes publikum. Někde by tu měla být. Vždycky tu někdo takový byl.

Ano, tam sedí. Potlačil úsměv, překvapený předvídatelností života. V druhé řadě, s jednou nohou přehozenou přes druhou a pohledem nonšalantně upřeným na stranu, do stropu, dolů na podlahu. Nikdy jeho směrem. Ruce má volně složené v klíně, spočívají na ošoupané obálce jeho poslední knihy.

Dnes měla dlouhé černé vlasy, tmavě modré oči rámované silnou linkou, černé oblečení a kolem zápěstí a nadloktí měla otočené náramky z kožených pásků. Je jí tak pětadvacet, je štíhlá a pod černým topem má malé poprsí. A žádnou podprsenku.

Jiný den mohla mít zářivě růžové mikádo a potrhané punčocháče. Nebo oholenou hlavu a černou kravatu. Vždycky tu někdo byl. Nehledě na to, jak vypadaly nebo v jaké řadě seděly, vždycky si byly podobné. A všechny přišly jen kvůli němu.

Pravděpodobně byla znalkyní kultury se zaměřením na literární vědu. Měla brigádu v Espresso House a čekala na svůj velký průlom s autobiografickým románem o bezútešném dětství v malém švédském zapadákově. Nebo pokud by tohle nezafungovalo, tak by se možná chtěla stát hvězdou televizní soutěže. Samozřejmě s feministickým a ironickým pohledem

na věc, s cílem odhalit celý ten prolhaný mediální svět. A přirozeně by se u toho jako bonus ráda stala celebritou.

A stejně jako ostatní sem přišla proto, že on, ten slavný Jonas Lerman, je jediný, kdo to chápe. Jediný, kdo se na temnou stránku bytí dívá stejně jako ona a kdo prohlédl všechnu podlost světa. To si tedy alespoň zřejmě všechny myslely. Že je to spřízněná duše, která jim zahojí všechny rány a učiní je zase celými. Zachránce, co je zbaví smutku a vezme je s sebou do svého úžasného, zlověstného světa.

Anebo si jen myslely, že je hezký. Jemu to mohlo být jedno.

Způsob, jakým pohazovala vlasy a rafinovaně se vyhýbala jeho pohledu, když otočil hlavu jejím směrem, tak či tak naznačoval jedno. A sice, že tenhle večer možná přece jen nebude tak špatný.

Napravo od pódia se konferenciérka dnešního večera připravovala na svou roli.

Dáma středního věku na sobě měla šaty od Gudrun Sjödenové a byla to pravděpodobně ředitelka tohoto knihkupectví. Vedla nerovný souboj se stativem mikrofonu a vrhala prosebné pohledy směrem ke zvukaři. Nezdálo se, že by měly nějaký efekt.

Ředitelka knihkupectví a její zaměstnanci se doopravdy snažili, aby dodali události dnešního večera důstojný rámec. Černé skládací židle stály v přísně zarovnaných řadách. Nad pódiem visely tři černobílé portréty spisovatelů ve velkém formátu, stejně jako plakát s logem knihkupectví, na kterém stálo: *Festival spisovatelů – v hlavní roli napětí.*

Na třech stolech po straně pódia ležely vyskládané hromádky výtisků připravených na autogramiádu a pečlivě nachystané propisky, rovněž ozdobené logem knihkupectví.

Všechno bylo připravené na opravdu povedený literární večer.

A vypadalo to, že snaha knihkupectví nepřišla vniveč. Pár minut před zvoleným časem byly dobré tři čtvrtiny plastových židlí před pódiem zabrané. V lokálu se rozlehl šum hlasů plných očekávání, vznesl se ke stropu a proplouval mezi policemi s knihami.

Dav lidí, kteří se rozhodli strávit svůj večerní čas tím, že šli na festival spisovatelů, byl přinejmenším pestrý. Krom oněch vždy přítomných kulturně založených starších dam – toho věrného, klíčového davu, jenž sám o sobě kulturně držel nad vodou prakticky celé Švédsko – a několika příležitostných návštěvníků, kteří se rozhodli zůstat po zavíračce čistě ze zvědavosti, bylo v publiku vidět tři jasné kategorie, přímo spojené se třemi spisovateli usazenými v řadě a čekajícími, až budou moci vystoupit.

Nejvíce nalevo seděla slavná autorka detektivek Charlotte Hagbergová v diskrétně vzorovaných zavinovacích šatech, které byly perfektně střižené tak, aby zdůraznily její postavu, a jednou nohou netrpělivě pohupovala. Sem tam si s pousmáním a milostivým pokývnutím všimla příchodu některé z žen mladšího středního věku, které utvářely jádro jejich čtenářů.

Uhlazené a barevně sladěné mámy z velkoměsta seděly ve skupinkách, zaníceně si spolu šeptaly a vysílaly u toho k pódiu obdivné pohledy. Zjevná radost určitě plynula z možnosti setkání se svým velkým idolem stejně jako z toho, že pro jednu mohly nechat své značkové kočárky doma a užít si večer s kamarádkami a bez dětí.

Charlotte Hagbergová s velkou slávou prorazila před pár lety a od té doby brutálně dominuje top příčkám knihkupeckých žebříčků. Směs půvabu *chick literature*, odvážných erotických scén a bestiálních vražd v Lidingö očividně zaujala všechny časté čtenáře detektivek a tři z jejich románů už i zfilmovali.

Kritika ji samozřejmě nesnášela. Jeden recenzent jí kvůli její poslední knížce v jedněch ranních novinách před pár týdny dal kapky:

„Pokud už se člověk nechce snažit dozvědět něco víc sám o sobě nebo se naučit něco nového či snad něco zažít, pak je Charlotte Hagbergová jasným favoritem. Zkrátka spisovatelka pro lidi, kteří jsou příliš unavení na to, aby četli knihy.“

Na tomto kritikovi ale Charlotte Hagbergové, stejně jako jejím příznivcům, očividně vůbec nezáleželo. A proč by mělo? Mámy dostávaly přesně tu zábavu, kterou potřebovaly, aby si ukrátily chvíle kojení. A Charlotte Hagbergová vydělávala každý rok víc peněz, než kolik by dostala za celou jednu Nobelovu cenu.

I když ho nikdy nenapadlo si některou z jejích knih přečíst, tak co se Jonase týkalo, všechny jeho sympatie byly na straně Charlotte Hagbergové. Také on dostal svůj víc než spravedlivý díl nenávisných recenzí a soudil, že někdo, kdo se o sobě chce něco dozvědět, by spíš měl jít k terapeutce než číst detektivky.

Roztroušeni mezi publikem seděli i starší muži v oblecích a kravatách. Bylo jich poměrně dost a přišli si poslechnout šedovlasého muže s knírem, co seděl na židličce nalevo od Jonase a právě dělal nějaké poslední úpravy ve své připravené řeči. Bengt Frykander. Soudce odvolacího soudu Bengt Frykander.

Už je to dvacet let, co píše o komplikovaných záhadných vraždách z právníckého prostředí, které jeho hrdina Anders Gripenstierna, sám také soudce odvolacího soudu, vždycky bravurně vyřeší.

Ale i přesto, že si Bengt Frykander celou dobu udržoval svou stálou frekvenci jednoho nového románu skoro každý rok, opravdový průlom nikdy nezažil. Možná proto, že okruh

jeho čtenářů se z větší části skládal z dalších právníků, které zajímalo, jestli vraha, jenž na straně 241 uškrtil svou obětí, opravdu inspiroval ten nový nejvyšší státní zástupce. A patrně se o jeho knihy ani nikdo jiný než právníci zajímat nemohl – Jonas se pokusil jednu z nich přečíst, ale v půlce to vzdal. Podle jeho mínění to bylo, stejně jako sám Bengt Frykander, nudné k uzoufání.

V současnosti to vypadalo, že i sám Bengt Frykander ztrácí elán. Za poslední roky se čím dál tím víc věnoval své nové vášni, dálkovému běhu. Mimo jiné se stal prvním švédským spisovatelem, který uběhl stockholmský maraton pod tři hodiny, a byl teď vidět spíš ve sportovních než kulturních rubrikách.

A pak tam byl on sám. I Jonas dokázal v publiku pod pódiem rozlišit malé ostrůvky svých příznivců. Ano, prodával se teď tak dobře, že by se jeho čtenáři měli nacházet ve většině společenských vrstev a jeho knížky měly doma v poličkách pravděpodobně i některé příznivkyně Charlotte Hagbergové. Možná dokonce i někteří právníci. Lidé, co si knížku koupili ze zvědavosti, když se nad ní noviny začaly pohoršovat, a přečetli si ji jako jednu z mnoha v komínku na nočním stolku. Lidé, co se na něj dívali jen jako na dalšího z řady spisovatelů.

Najdou se ale i opačné příklady. Kromě té černošské dívky ve druhé řadě – která po něm právě střídavě pokukovala a střídavě si zapisovala něco určitě velice duchaplného do černého deníku anebo vysílala opovržlivé pohledy ke skupinkám štěbetajících mamin hned vedle – viděl ještě alespoň hrstku dalších, co zcela jistě přišli jen kvůli němu. A s největší pravděpodobností neměli na nočním stolku ani Charlotte Hagbergovou, ani Bengta Frykandera.

Nejvíce vepředu seděl jako vždycky David, jeden z jeho vůbec nejvěrnějších fanoušků, na počest toho významného dne oblečený v černém tričku s bílým nápisem *Tým Jonase*

Lermana. Tričko si navrhl David sám a prodával ho za tři sta korun na svých fanouškovských stránkách – které si taky navrhl sám. Seděl tu teď vzrušeně předkloněný a měl nachystaný velký zápisník a kameru. Ještě dnes večer určitě bude na hlavní stránce webu podrobná zpráva.

Jonas směrem k Davidovi skoro neznatelně pokývl, aby ukázal, že si toho cení. David úsměv vesele opětoval a zvedl kameru na pozdrav. I přes ty stovky hodin, které David jeho literárnímu dílu musel během let věnovat, si spolu nikdy neřekli víc než pár slov. Jonas měl pocit, že David nikdy nikomu nic moc neříká. Jenom na internetu. Koutkem oka viděl, jak černovláska závistivě kouká Davidovým směrem.

„Neboj, holčičko,“ pomyslel si. „Na tebe se taky za chvíli dostane.“

V publiku byli i další typičtí fanouškové Jonase Lermana. Muži v černých trikách s řídkými plnovousy, co mají rádi násilné krváky, hrají *Call of Cthulhu* a věrně čekají frontu na podpis v knihkupectví Science Fiction Bokhandeln pokaždé, když vydává novou knížku. V očích mnohých určitě ztracení, zbabělí a asociální nerdové. Ale Jonasovi na tom nezáleželo. Byli jeho. A on byl jejich.

Úplně vzadu, lhostejně opřeni o sloup, stáli také zástupci jeho úplně jiných čtenářů. Po jeho třetí knize, která se částečně odehrávala ve stockholmském podsvětí, se na jeho předčítáních začali objevovat statní, tiší muži s vyholenými hlavami a velkými tetováním. A nejednou dostal obdivný dopis, jehož adresa odesílatele pocházela z věznic Kumla, Hall nebo Tidaholm.

Dáma v šatech od Gudrun Sjödénové nevypadala z těchto zvláštních návštěvníků knihkupectví zrovna nadšeně a ke sloupu, u něhož stáli, vrhala neklidné pohledy. Předpokládal, že ze strachu z náhlého vypuknutí násilí spojeného s válkou gangů.

Tím, že jeho knihy mají takový úspěch u švédských profesionálních zločinců, se sám Jonas příliš neznepokojoval. Riziko, že po něm půjdou, považoval za poměrně zanedbatelné a bylo mu úplně ukradené, odkud získali svoje peníze, dokud z nich aspoň malou část vynakládají na koupi jeho knih. Hlavně mu imponovalo to, že knihy vůbec čtou, s ohledem na jejich v mnoha případech určitě podprůměrnou školní docházku.

A navíc – bylo to dobré pro jeho image.

Byla to hezká směsice. Pro každého něco. Charlotte Hagbergová se svým drahým oblečením a vlastním módním blogem. Bengt Frykander a jeho právnická próza a maratonský běh. A pak on sám. Jako svérázná spisovatelská variace na Spice Girls z devadesátých let. Posh Spice, Sporty Spice... a Scary Spice.

V tom okamžiku proud jeho myšlenek utnula ředitelka knihkupectví, která vystoupila k mikrofonu, několikrát ho zkusila a ohlásila:

„Tak tedy, máme sedm hodin a je čas na druhý jarní festival spisovatelů zde v knihkupectví Akademibokhandeln. Tématem večera je napětí a vzrušení, a proto tu dnes večer máme tři spisovatele, kteří nás dovedou řádně napínat.“

Drobný jazykový žert byl odměněn několika málo povzbudivými úsměvy z řad starších kulturních dam. Ředitelka knihkupectví se nenechala odradit a pokračovala:

„Jako první tu máme jako vždy okouzující Charlotte Hagbergovou, v současnosti nejprodávanější autorku detektivek ve Švédsku. Jak všichni víte, Charlotte nyní nově vydala i kuchařku *K zbláznění dobré*, která se rovněž setkala s ohromným úspěchem. Gratulujeme a vřele vás tu u nás vítáme, Charlotte!“

Charlotte Hagbergová se chladně usmála a lehce zamávala publiku. Bengt Frykander tajně udělal kyselý obličej.

„Dnes večer je tu s námi také soudce odvolacího soudu Bengt Frykander, nepřekonatelný král detektivek ze soudního prostředí a nejrychlejší soudce Švédska – alespoň tedy mimo soudní sál. I vás zde vřele vítáme!“

I přes šťastný úsměv ředitelky vypadal Bengt Frykander ještě otrávenější než předtím.

„A v neposlední řadě tu máme Jonase Lermana, otce Carla Cederfeldta, muže, kterým se rádi necháváme děsit až k smrti. Ani tak se ale nebojíme říct – vítajte, Jonasi!“

Jonas jako obvykle na chvíli pocítil osten žárlivosti. Carl Cederfeldt. Vždycky Carl Cederfeldt. Někdy si říkal, kdo je ve skutečnosti ta hvězda, jestli on, anebo jeho románová postava. Zároveň moc dobře věděl, že bez Carla Cederfeldta by tu neseděl. A někdo jako ta černovláska by na něj nikdy nevrhal vášnivé pohledy.

Uběhlo už pět let ode dne, kdy vydal svůj debutový román *Tanec skalpelů*. Bylo to první beletristické dílo, které kdy napsal. Před *Tancem skalpelů* nenapsal nikdy ani povídku, ani sebemenší básničku, i když v rozhovorech často lhal a říkal, že vymýšlel nechutné příběhy už jako dítě. Připadalo mu, že to tak zní seriózněji.

Napsal ale spoustu jiných věcí. Po přestěhování se do Stockholmu, v době, kdy bez ambic studoval na univerzitě, a později, když si přivydělával jako brigádník v 7-Eleven, se živil jako copywriter na volné noze. A samozřejmě měl, stejně jako většina copywriterů, nejasné plány o tom, jak jednou napíše velký román a nikdy víc už nebude muset vymýšlet další mdlé texty brožur o nerezavějících stavebních komponentech nebo památkách v Roslagenu. Jenže jako spousta dalších neměl ani tušení, kde začít.

Až do chvíle, kdy se objevil šílený chirurg Carl Cederfeldt.

Tři měsíce věnoval Carlu Cederfeldtovi a jeho ohavnostem každíčkou vteřinu času, kdy byl vzhůru. Psát začínal hned ráno a bylo to taky to poslední, co dělal, než šel spát. Během směn v 7-Eleven měl pod linkou zápisník, do kterého v době mezi zákazníky rychle škrábal svoje vize. A hned jak přišel domů, vrhl se k počítači a všechno přepsal. O Carlu Cederfeldtovi se mu dokonce i zdálo.

Jak psal jednu scénu krvavější než druhou, všiml si dvou věcí. Zaprvé – v popisování zvráceností je dobrý. Zadruhé – líbí se mu to.

Poprvé v životě se cítil jako ryba ve vodě.

Na rozdíl od spousty dalších spisovatelů vlastně ani nikdy nemusel roky bojovat s beznadějným odmítáním ze strany nechápajících nakladatelství. Když měl rukopis připravený, jednoduše ho vytiskl, dal do černé složky a poslal na jedno jediné místo – do nakladatelství Kaos.

Jediný důvod jeho výběru byl ten, že jednou slyšel ředitele nakladatelství Stena Jerhammara říct v rozhovoru v televizi:

„... švédské románové postavy jsou zatraceně nudné. Samí typičtí měšťáci a rodiče s malými dětmi. Krucinál, potřebujeme v literatuře víc pomatenců a bláznů, nějaké lidi, co by dokázali porotu Augustovy ceny pořádně vyděsit.“

Když vkládal rukopis do poštovní schránky, byla v něm malá dušička. Doufal, že Stenu Jerhammarovi poskytne toho pomatence, kterého hledá.

Ještě pořád si pamatoval ten pocit, když dostal o pár měsíců později zprávu a uvědomil si, že nakladatelství Kaos opravdu chce *Tanec skalpelů* publikovat. Jeho Tanec skalpelů. Příběh, který vymyslel úplně sám. Na několik dnů ho přival radosti úplně omráčil.

Když *Tanec skalpelů* konečně přistál v regálech knihkupectví, podpořený takovou reklamou, jakou si jen malé nakladatelství mohlo dovolit, bylo přijetí nejdříve mírně řečeno chladné, alespoň ze strany všemožných rádooby znalců švédské literatury.

Recenzenti z těch několika málo novin, které si knihy vůbec všimly, *Tanec skalpelů* klasifikovali jako „krvárnú“, „hnusný pokus o thriller“ a „boom sériových vrahů“ a předháněli se v nenávislné kritice propracovaného násilí, prázdného a povrchního charakteru Carla Cederfeldta, ponižujícího šovinismu a absolutního nedostatku morálky, které byly pro jeho debutový román tak příznačné.

Bylo to strašné. I když se snažil to nedělat, každý negativní názor si četl a pokaždé se chtěl jenom propadnout do země a zmizet. Nechtěl věřit tomu, že to je pravda. Že nakladatelství Kaos se mohlo tak hrozně splést a jeho spisovatelská kariéra skončí ještě dřív, než vůbec začala.

Naopak Sten Jerhammar si s tím vůbec nedělal starosti a pozdvížení, které jeho nový chráněncem vyvolal, mu přinášelo spíš až dětinskou radost. Když Jonas seděl v jeho kanceláři a měl depku z posledního pranýřování, Sten se jen zasmál, zabořil se do svého křesla a poslal ke stropu další perfektní kroužek kouře.

„Však to je jasný, že ty nafoukaný hyeny z kulturních redakcí musí dělat, že jsou pobouřené. Jinak by na sebe hned poštváli feministky a moralizující tetičky. Ale buď v klidu, chlape. Lidi nebudou moct jinak než se do toho šílence, kterýchos vymyslel, zamilovat.“

A přesně tak to bylo. Po váhavém začátku prodeju se po internetových fórech a mezi milovníky krváků začaly šířit zvěsti o knize o sériovém vrahovi, vedle něhož ostatní literární šílenci vypadají jako holčičky ze školky. Když pak přišly

první prodejní statistiky, ukázalo se, že se první vydání prodává opravdu dobře.

S paperbackem nabral prodej na obrátkách a Stenovi se brzy podařilo román prodat i do Dánska, Německa a Velké Británie. Jen tři měsíce po vydání *Tance skalpelů* se na Facebooku vytvořila skupina *Máme rádi Carla Cederfeldta* a už po několika dnech měla přes sto členů. A to i přesto, že Facebook měl tehdy k celosvětově rozšířené sociální platformě, jak ji známe dnes, ještě dost daleko.

Carl Cederfeldt by se mohl považovat za velice nepravděpodobného národního hrdinu.

Poté, co si brzy všiml své zvláštní slabosti pro nabroušená ostří a způsobování bolesti jiným lidem, započíná Carl Cederfeldt svou kariéru tím, že pomocí podvodů, uplácení a výhrůžek vystuduje medicínu a postupně se různými manévry dostane až na pozici ortopedického chirurga v nemocnici v Huddinge.

Tam pak časem dostane padáka a poté, co nejdřív mučivým způsobem zavraždí primáře, který za to je zodpovědný, přejde k tomu, že se na plný úvazek začne věnovat tomu, co ho baví nejvíce – unášet lidi na chirurgické experimenty. Ty provádí nejraději ve dvojgaráži své vily v Tåby, oděný ve svém typickém oblečení, které sestává z bílého doktorského pláště a zelené celoobličejové vinylové masky, jakou používají zápasníci v mexickém wrestlingovém cirkusu.

Naprosto odporný, povýšený a bezcitný, bez sebenepatrnější dobré vlastnosti – Carl Cederfeldt bezohledně loví své oběti v řadách těch nejzranitelnějších z naší společnosti. Uprchlíky bez papírů, bezdomovce a ze všeho nejraději psychicky labilní teenagerky se sklony k sebepoškození, které uprchly z dětského domova a utíkají před světem dospělých.

Jeho chování nemotivuje žádný rasistický popud nebo nějaké morálně ospravedlnitelné teorie o očistění společnosti od její spodiny. Pro to, že věnuje tolik času a energie trápení a ponižování ostatních, má Carl Cederfeldt jen jeden důvod. Zdá se mu to zábavné. A protože Jonas ještě nikdy do příběhu nepřipsal ani jediného policistu, Carl se nikdy za svoje zlo nemusel zodpovídat.

I přesto čtenáři toho šíleného chirurga a všechny jeho odpornosti milovali. Ani ne rok po prvním románu vyšlo neméně populární pokračování *Žijzená tkáň* a potom *Zrůda*, kde se čtenáři dozvěděli něco o Carlově tragickém a krvavém dospívání a dostalo se jim vysvětlení jeho ekonomické nezávislosti, která mu umožňovala jeho luxusní životní styl. Tou dobou média Jonasovi přezdívala „mistr strachu“ a „král sériových vrahů“ a Jonas už seděl ve více televizních křeslech, než by dokázal spočítat. Aniž doopravdy věděl, jak se to vlastně stalo, najednou získal zaměstnání. Byl spisovatel. A za svůj úspěch mohl děkovat ujetému chirurgovi v mexické zápasnické masce.

I tak před několika měsíci dal všechno všanc a riskoval svou nově nabytou kariéru. Když se do obchodů dostala jeho čtvrtá kniha *Noční lovec*, Carl Cederfeldt v ní vůbec nebyl. Místo toho se příběh točil kolem trpícího mladého muže, který kvůli nezvyklé nemoci nemůže na slunce, a proto si namluvil, že je upír a musí v noci vysávat lidi.

Přestože byl *Noční lovec* úplně stejně krvavý a krutý jako jeho dřívější knihy, Jonas si uvědomoval, že podstupuje velké riziko, že příznivci Carla se k němu otočí zády. Dokonce i Sten, pro kterého to vůbec nebylo typické, vypadal před vydáním lehce nervózní. A samozřejmě to mezi fanoušky trochu bručelo, ale kritici novou myšlenku ocenili a kniha se prodala skoro stejně dobře jako ty předchozí. Sten a vedení

nakladatelství Kaos si mohli vydechnout a z hazardu začít inkasovat. On sám zase dostal alespoň malý důkaz toho, že jeho úspěchy nebyly jen štěstím začátečníka ve výběru postav.

Stručně řečeno byl poslední rok úspěšnější, než si kdy mohl přát. Dosáhl skoro všeho, k čemu může takový úspěšný spisovatelský začátek vést. Jeho knížky byly přeloženy do víc než deseti jazyků. Absolvoval sérii autogramiád po Německu. Udělali o něm hlavní reportáž v několika pánských časopisech s lehce oděnými dívkami na obálce. *Tanec skalpelů* a *Žrůdu* dokonce i zfilmovali. Sice jen jako nízkonákladové produkce zaměřené víc na krvavé efekty než psychologickou hloubku, ale co už.

Jo, určitě by měl být spokojený. Vydělával dost peněz, počet členů jeho fanklubu stabilně rostl a ve městě ho poznávali tak často, až to hraničilo s otravností. Jinými slovy, Jonas Lerman se vznášel.

Nebo lépe řečeno, Jonas Lerman už se dovznášel. Před čtyřmi měsíci.

2

Zbytek večerního spisovatelského setkání proběhl přesně podle plánu. Časový rozvrh byl stejný jako vždycky. Nejdřív dvacet minut každému spisovateli na autorské čtení a libovolné sebemrškačské kecy o těžkostech psaní. Pak čas na dotazy následovaný dobře zorganizovaným rituálem autogramiády.

První byla Charlotte Hagbergová. Jediné, co u jejího vystoupení nebylo naplánované, bylo oznámení, že na čas chce přestat s blogováním, aby se místo toho mohla soustředit na svůj nový knižní projekt, což u mamin vyvolalo zklamané mumlání.

Pak přišla řada na Bengta Frykandera. Jediné, co nebylo naplánované u jeho představení, bylo sdělení, že na čas chce přestat psát, aby se místo toho mohl chystat na newyorský maraton. K soudcovu znatelnému zklamání to v publiku skoro žádné mumlání nevyvolalo.

A pak konečně přišel jeho čas. Byla řada na Scary Spice, aby si užila svou chvilku slávy.

Když ho ředitelka ještě jednou představila jako „otce muže, kterým se rádi necháváme děsit až k smrti“, Jonas se pomalu zvedl ze svého místa a postavil se za mikrofon, celý v černém, koutek úst zkřivený pečlivě nacvičeným sarkastickým úsměvem.

Zvedl knihu a našel místo, které si pro předčítání ten večer vybral. Podle všeobecně uznávané spisovatelské etikety by měl číst z *Nočního lovce*, jelikož to byla jeho poslední kniha. Ale tentokrát ne. Rozhodl o tom Sten.

„Víš, Jonasi, myslím, že se na *Nočního lovce* vykašlem,“ řekl mu dříve toho dne do telefonu. „Tvoji fanoušci si ho už určitě koupili a ti ostatní nikdy pět stovek za vázanéj výtisk nezaplatěj. Lepší bude, když vybereš něco vážně krvavýho ze *Žrůdy*, ta je přece vydaná i v paperbacku. *Nočního lovce* zase vytáhнем na festivalu v Göteborgu, až vyjde i brožovaně. Nebo je možná načase, abys začal dělat reklamu té své nové, co myslíš?“

Jonas na to neodpověděl. A ani se se Stenem kvůli tomu, že chce rozhodovat o výběru knihy ke čtení, nehádal. V současné situaci se se Stenem nehodlal hádat ohledně ničeho. Jestli Sten chce *Žrůdu*, bude mít *Žrůdu*. A něco krvavého najde určitě. Jako vždycky.

Zhluboka se nadechl a naposled publikum přejel pohledem. Na chvíli se zastavil u černovlásky, pak se podíval do knížky a začal číst.

Carl zmáčkl tlačítko a číslice na digitálních hodinkách se ve tmě rozsvítily.

7:08. Už by to nemělo trvat moc dlouho.

Trochu si protáhl paže a nohy, aby zaktivoval krevní oběh, a nadzvedl zadek, aby se aspoň na chvíli nemusel dotýkat ledově studené betonové podlahy.

Za hromadou sena to bylo stísněné, sotva se tam vešel. Už byl opravdu vysoký, od jara vyrostl skoro o deset centimetrů. Modré montérky už mu byly na nohou a pažích krátké. Občas ho v noci vzbudily bolesti z růstového spurtu.

Zavrtěl se, aby se pokusil najít si nějakou pohodlnější pozici, a lehce poplácal srolovanou utěrku vedle sebe. Jeho miláči.

7:13. Slyšel, jak se kozy hned vedle něj hýbou. Kopýtky, co škrábou o podlahu. Roh, co narazil na dřevěnou zeď. Zvuk tlamy, která přežvýkává oves.

Kozy nakrmil a podojil stejně jako vždycky, i když to už dělat nemusel. Měl kozy rád. Trpět si zasloužil někdo jiný.

Černá obloha za oknem se začínala zbarvovat do šeda a tma uvnitř chléva se na okrajích rozptylovala. Cítil, jak na něj plíží-
vě jde nervozita. Už neměl moc času, brzo se do šera v chlévě dostane denní světlo a nelítostně odhalí jeho plány. Proč pořád ještě nejdou?

7:16. Ještě pořád nic. Ale pak, nezabouchly se právě dveře od domu? Ano, slyšel teď dvoje kroky, jak se blíží po štěrku. Jdou spolu, Hajzl a Čubka. Věděl, že to tak bude.

Vždycky byli spolu. Ne z lásky, ale protože si vzájemně nevěřili dost na to, aby se někdy odvážili se k tomu druhému otočit zády.

Ještě než se dveře chléva otevřely, slyšel křičet Hajzla:

„Slyšíš, ty zatracená zrůdo, to ještě nejseš s kozama hotovej? Už je čtvrt na osm, už chci snídat, sakra...“

Na chvíli bylo ticho. Zadržel dech a představoval si, jak Hajzlovy tlusté prsty šátrají po zdi a hledají místo, kde by měl být vypínač. Hned potom se ozvalo zajiskření a Hajzl zase zařval, tentokrát bolestí, když mu obnažené měděné kabely v odkrytém soklu poslaly do ruky 230 voltů.

Sám pro sebe se usmál, když před sebou viděl, jak se Hajzl zapotácel dozadu, oslepený bolestí, a jak k němu Čubka přikročila a snažila se ho utěšit.

Přišlo hned potom. To zadunění, na které čekal. A pak další řev, tentokrát ve dvou rozdílných tóninách. Past sklapla.

A zábava začíná.

Natáhl za zády ruku a zapojil zástrčku do zásuvky. Pak rozroloval utěrku, vybral si dva nože a vymotal se ze svého místa za hromadou sena.

Až dosud tmavý chlév nyní zalilo silné světlo stavebního reflektoru. Spokojeně mohl konstatovat, že jeho plán zafungoval přesně tak, jak to měl vymyšleno. Oba neodvratitelně zakopli o natažené dráty a spadli přesně na to správné místo.

Předem na betonovou podlahu nalepit tři sta padesát pěticentimetrových hřebíků mu zabralo větší část noci, přičemž teď ho z toho bolela kolena a měl ztuhlá záda. Nemluvě o tom, jak dlouho mu trvalo, než tajně v dílně všechny hroty bruskou pořádně naostřil.

Teď tu ale leželi, zakrvácení a zmatení, a bezmocně mžourali proti světlu. Šmejdí. Konečně nadešel jeho čas. Konečně se zrudá pomstí.

Jeho současná převaha nepotrvá dlouho, to věděl. Z práce na statku byl Hajzl na svůj věk nezvykle svalnatý, což jeho vlastní vytáhlé chlapecké tělo ještě být nemohlo. V souboji za spravedlivých podmínek by neměl vůbec šanci. Proto hodlal zařadit, aby podmínky tohoto souboje byly tak nespravedlivé, jak jen to jde.

Vyřítel se dopředu a odkopával hřebíky z cesty svými pracovními botami s ocelovou špičkou. Uviděl Hajzla v polosedu, jak se s nadávkami snaží vytáhnout svou pravou ruku z hřebíku, který mu protínal zakrvavenou dlaň skrz naskrz. Když vedle něj Carl klesl na kolena, překvapeně vzhlédl.

„Do prdele, co to...?“

Víc slov říct nestihl; vydal jen chrčivý zvuk, když se mu nůž ponořil hluboko do břicha.

Nechal nůž v ráně. Říkal si, že takhle potrvá delší dobu, než vykrvácí, že smrt nepřijde tak rychle. A jestli právě teď Hajzlovi něco nepřál, tak to byla rychlá smrt. Krom toho ten nůž teď nepotřeboval. Měl jich víc.

Ponechal naříkajícího a supícího Hajzla svému osudu a odešel k Čubce, která byla na zemi a zírala na něj hrůzou vytřeštěnými

očíma. Vzlykala a chtěla se od něj odplazit pryč, ale bylo to beznadějně – nemohla se hnout.

Sedl si napříč přes její hrud' a nohama jí znehybnil paže. Tou tíhou se hroty hřebíků dostaly ještě hlouběji, začala křičet bolestí a házela hlavou sem a tam. S úsměvem přiložil čepel nože k jejím rtům a zašeptal:

„Ššš... nekřič, Birgittko.“

Bylo to poprvé, co vyslovil její jméno. Už od začátku ho donutili, aby jim říkal táto a mámo, tedy v těch málo momentech, kdy mu vůbec dovolili něco říct.

Teď byla ta chvíle, kdy chtěl pronést svou krátkou řeč, mluvit o tom, jak moc je nenávidí, jak dlouho po tomhle toužil a jak volný se bude cítit, až bude po všem.

Představoval si, jak jim popíše každický detail toho, jak jim už za malou chvíli rozřeže obličej a těla k nepoznání, představoval si, jak si bude užívat smrtelnou hrůzu, jež bude narůstat v jejich očích.

Teď už se mu do toho ale nechtělo. Neměl by z toho žádnou satisfakci. Nevymáčkl by z těchto ubohých rádoby lidských bytostí žádnou lítost. Nezasloužili si žádnou řeč, žádné vysvětlení *proč*. Zasloužili si trpět a zemřít.

Až když bylo skoro po všem, když už je Čubka opustila a Hajzlovi zbývalo jen pár vteřin, se Carl nahnul nad maso, které dřív bývalo Hajzlovým obličejem, podíval se přímo do jeho očí bez víček a zašeptal:

„A kdo je zrůda teď, ty hajzle?“

Po přiměřeně dlouhé umělecké pauze Jonas knihu s bouchnutím zavřel a vzhlédl. Ten okamžik miloval. Číslo z prodeje a recenze byly jedna věc, ale až ve chvílích, jako je tato, se ukazovalo, jakou má literární dílo skutečnou hodnotu. Až tady, v očích publika, po všech těch osamělých

hodinách tvrdé práce ve studeném světle počítačové obrazovky došel Jonas zadostiučinění.

Pohledem přejížděl po posluchačích a nasával všechny nuance pocitů a reakcí, které tam byly zastoupeny. Viděl to obvyklé vzrušení doprovázené zrudnutím tváří a bezpodmínečnou oddanost u Davida a dalších, co určitě znali každé slovo nazpaměť, ale stejně si to pokaždé užívali. Nejvíc zrudly tváře oné černovlásce, která vypadala, jako by byla připravená ze sebe svůj černý top kdykoliv strhnout.

Ale i když ho reakce jeho skalních fanoušků svou příznivostí uspokojovaly, opravdová zlatá žíla se nacházela ve zbytku publika. Rozhořčení, znechucení, zahanbený a neochotný obdiv od těch, co by vždycky tvrdili, že je spekulativní násilí z podsvětí vůbec nezajímá, ale stejně se neubrání tomu lehkému vzrušenému šimrání v břiše.

Mezi pocity v publiku zaznamenal dokonce i horlivý hněv. Jedna žena na něj vrhala vražedné pohledy a pevně u toho držela dlaně na uších chlapci předškolního věku, kterého z nějakého nepochopitelného důvodu považovala za vhodné vzít s sebou na dnešní setkání spisovatelů.

Všechny tyhle pocity se jemu, Jonasi Lermanovi, podařilo vyvolat jen s pomocí čtyřiceti dvou písmen a kapky fantazie. Bylo to lepší než sex. Lepší než drogy. Byla to ta největší extáze ze všech. Věděl, že v ten jeden okamžik všichni v publiku myslí na to samé. V hlavách všech se formuje ta stejná otázka, položená vzrušeně, oddaně, obdivně, rozhořčeně nebo ve vzteku.

„Kam na to všechno chodí?“

3

Další den ráno stockholmské ulice ozařovalo jasné, ale chladné jarní slunce. Na náměstí Medborgarplatsen foukal studený vítr a chodci, kteří byli brzy ráno na cestě do práce a do škol, se před ním krčili.

Jonas vyšel ze stanice metra na ulici Folkungagatan, zamžoural proti světlu a vytáhl si límec kabátu kolem krku. Ne proto, že by ho to alespoň trochu zahřálo, ale zkrátka proto, že to gesto bylo příjemné, cítil se pak jako soukromý detektiv z filmu ze čtyřicátých let. Chyběl mu už jen klobouk. A cigareta. Jako cool spisovatel z velkoměsta by asi měl kouřit, ale to on nedělal. Několikrát už to zkusil, ale nikdy se mu nepodařilo dostat se ze stadia naprosto bezdůvodné nevolnosti až k závislému nikotinišovi. Byl a nadále zůstával řádným nekuřákem, ať už to tak chtěl, či ne.

Předchozí večer dopadl nad očekávání dobře. Když se mu konečně podařilo vyvléknout se skupině knihovníků středního věku, kteří si nutně chtěli promluvit o roli literatury ve stoupající míře kriminality ve společnosti, černovláska stála před knihkupectvím, přesně, jak čekal.

Nejdřív strávili pár hodin v nedalekém baru, kde se dostal na příjemnou hladinku za pomoci Heinekenu a ona na znatelně vyšší hladinku za pomoci margarit. Ukázalo se, že se jmenuje Emma a opravdu studuje na stockholmské univerzitě. Ovšem ne literární vědu, nýbrž dějiny umění, přesněji řečeno v tuto chvíli odbornější kurz týkající se „orientálních vlivů na umění obrazů v 19. století“.

Většinu času strávili duchaplnou a vlastně opravdu příjemnou diskuzí o japonských manga sériích jako uměleckém a literárním fenoménu. Potom s Emmou strávili několik – také velice příjemných – hodin společně v jejím malém 1+kk v Solně. A pak usnuli.

To poslední byla nešťastná náhoda. Co se týče kontaktů s opačným pohlavím, nastavil si dvě pravidla – vždycky mít plán útěku a nikdy nezůstávat na snídani. Více pravidel pro vztahy neměl. Taky ale nikdy žádný pořádný vztah nezažil.

Naštěstí se vzbudil jako první a podařilo se mu proklouznout ven, aniž by k snídani či výměně telefonních čísel stačilo dojít. Měl za to, že oba z večera dostali to, co chtěli. Ona něco, čím se bude moct pochlubit svým kamarádkám na přednáškách. On zase příležitost cítit se jako normální člověk. Alespoň na pár hodin. Navíc získal alibi, proč se držet dál od svého bytu a toho, co tam na něj čeká. Alespoň na pár hodin.

Šel po ulici Folkungagatan východním směrem, uprostřed proudu ospalých lidí na cestě do práce, do škol a školek. I když to už bylo skoro patnáct let, co se do Stockholmu přestěhoval, pořád ještě se mu nechtělo věřit, že tu opravdu bydlí. Pořád ještě se mu všechny ty masivní kamenné domy, široké ulice a nekonečná nabídka obchodů zdály cizí. A trochu děsivé.

Přesto to bylo právě tady na Södermalmu, kde se cítil nejvíce jako doma. V centru a Vasastanu si stále ještě připadal jako turista, beznadějný venkovan na krátké návštěvě ve velkoměstě. Proto tam také trávil co nejméně času.

Možná ten rozdíl spočíval v historii Södermalmu coby dělnické čtvrti, v tom, že i přes ruch velkoměsta tu bylo nějaké pojitko k jeho vlastnímu dospívání v pochmurném průmyslovém Bergslagenu.

V současnosti už ale ani tady z dělnické atmosféry mnoho nezbyvalo. Ne teď, když z bytovek navždy vyhnali sociální případy i poctivé pracanty a čtvrť si přivlastnili boháči a pekárny s kváskovým pečivem. A neméně to bylo poznat i na místním vozovém parku.

Ani tady nebyla žádná rezavá Volva 240 s plyšovými kostkami visícími na zpětném zrcátku. I Södermalm se teď proměnil v zaslíbený ráj SUVček a podél ulic teď domácnosti měly jediné velké a opečovávané rodinné vozy a k nim druhé, sportovnější. A trochu dál, jako kdyby se tím mělo zdůraznit, jak daleko od ideálu se čtvrť dostala, měl někdo dokonce černého hummera, nezákonně zaparkovaného uprostřed nakládací zóny obchodu Ica. Když kolem hummeru procházel, nedalo mu to a na chvíli se zastavil. Vždycky ho fascinovalo, když nějaký viděl ve skutečnosti. Hummer, neboli humvee, což bylo jeho původní jméno, ze začátku vyvíjela americká armáda pro pouštní války, než se v devadesátých letech stal symbolem statusu nově zbohatlých lidí, kteří byli ochotni zacvakat víc než čtyři miliony za auto, co žere dvacet litrů na sto a mezi dvě zaparkovaná auta už ho nenarvete.

Před pár lety byla ale debata o životním prostředí a krize amerického automobilového průmyslu příliš tvrdá i na takový tank, jako je hummer, a ani Číňani nebyli připraveni značku zachránit před pohřbem. Člověk by řekl, že to je znamení, že lidská blbost má možná přece jen své hranice.

Takhle zblízka bylo opravdu zřetelné, jak groteskně obrovské auto hummer je. Kompaktní kovové monstrum, městský džíp na steroidech s pochromovanou mříží skoro ve výšce člověka. Nebo, jen pro přesnost, ve výšce 142 centimetrů. To věděl.

O tomhle autě věděl skoro všechno. Ve složce s podklady pro *Tanec skalpelů* u něj doma v pracovně ještě ležely brožury